

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Dato: 24. november 2004
Kontor: 1.ø.kt.
J.nr.: 2004-2400-19
Sagsbeh.: mb
Fil-navn: L 16 – Spørgsmål 3

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 (L 16), som Folketingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 27. oktober 2004

Spørgsmål 3:

"Ministeren bedes redegøre for, hvor der i anden lovgivning er fastsat krav til information om borgernes muligheder for indsigt i og eventuelle valg mellem offentlige service/velfærdsydelser."

Svar:

I anledning af spørgsmålet har jeg fra Socialministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender samt Undervisningsministeriet modtaget nedenstående oplysninger, som jeg kan henholde mig til.

Socialministeriet

Socialministeriet oplyser følgende:

"Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område pålægger kommuner og amtskommuner at behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning.

Reglerne om frit leverandørvalg pålægger de kommunale myndigheder at udarbejde informationsmateriale til hjemmehjælpsmodtagerne om de godkendte leverandører. Informationsmaterialet skal udarbejdes i samarbejde med leverandørerne, og skal udleveres til alle hjemmehjælpsmodtagere i kommunen."

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender oplyser følgende:

"Lov om social service har i kapitel 4 regler om dagtilbud til børn. § 12 indeholder regler om optagelse i dagtilbud, hvoraf det bl.a. fremgår, at kommunen skal fastsætte retningslinjer for optagelse. Der er ikke i serviceloven stillet krav til, hvordan kommunen skal informere om retningslinjerne og herunder om hvilke valgmuligheder, kommunen giver forældrene.

I tilknytning til bestemmelserne om adgangen til at vælge dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, jf. servicelovens § 12, stk. 4, har socialministeren i bekendtgørelse nr. 890 af 6. november 2004 om kommunens tilskud til brug for dagtilbud og forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. fastsat bestemmelse om, at kommunen, hvis den efter reglerne lukker for optagelse på venteliste på grund af kapacitetsproblemer eller hensynet til kommunens egne borgere, skal indberette det til Styrelsen for Social Service. Styrelsen offentliggør oplysninger om lukning af ventelister, således at forældrene kan blive informeret herom."

Undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet oplyser følgende:

”Lov nr. 414 af 6. juni 2002 om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. indeholder bestemmelser, der har til formål at bidrage til at give den enkelte borger mulighed for et foretaget et kvalificeret valg af uddannelse og uddannelsesinstitution og for at kunne deltage med aktiv brugerindflydelse på institutionen. Gennemsigtighed og åbenhed er en forudsætning for, at borgere og virksomheder på et mere kvalificeret grundlag frit kan vælge uddannelse og uddannelsesinstitution.

Gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessystemet anses desuden som en grundlæggende forudsætning for sund konkurrence mellem skoler og uddannelsesinstitutioner om at levere den bedst mulige undervisning til gavn for både den enkelte uddannelsessøgende og for samfundet samt for at inspirere til erfaringsudveksling om, hvordan god kvalitet tilvejebringes.

Med lovforslag nr. L 20 (Folketinget 2004-05) foreslås uddannelsesinstitutionernes forpligtelse i henhold til loven til at offentliggøre nærmere bestemte oplysninger om deres aktuelle uddannelsesstilbud m.v. på deres hjemmesider suppleret med oplysninger om uddannelsernes mål, institutionens pædagogiske praksis og indsatsområder, fuldførelsesprocenter, overgangsfrekvens til anden uddannelse og beskæftigelsesfrekvens.

I henhold til friskoleloven skal en fri grundskole offentliggøre den skriftlige tilsynserklæring, som det forældrevalgte eksterne tilsyn skal udarbejde, på skolens hjemmeside, hvis skolen har en hjemmeside.

Bestyrelsen på en produktionsskole skal i henhold til produktionsskoleloven udarbejde en strategi for skolens udslusning af deltagere. Udslusningsplanen skal være offentligt tilgængelig på skolens hjemmeside. Bestyrelsen er desuden ansvarlig for, at skolens eventuelle generelle samarbejdsaftaler og skolens erfaringer hermed i relation til udslusning gøres offentligt tilgængelig på skolens hjemmeside.

På længerevarende kurser (mindst 12 uger) på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal skolen i henhold til lovgivningen om frie kostskoler vejlede eleverne om valg af uddannelse og erhverv med henblik på at medvirke til og understøtte elevernes afklaring herom. Skolen skal offentliggøre sin strategi for vejledningsindsatsen. Har skolen en hjemmeside på internettet, skal skolen på sin hjemmeside redegøre for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.

Der er endvidere fastsat krav om information til borgerne om deres muligheder for indsigt i og valg mellem forskellige uddannelser og uddannelsesstilbud i lov nr. 298 af 30. april 2003 om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Kommunalbestyrelsen skal efter denne lovs bestemmelser sørge for, at der gives vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv.”.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Med hensyn til den primære sundhedstjeneste har kommunalbestyrelsen pligt til at oplyse om, hvorledes kommunen har tilrettelagt den vederlagsfri børne- og ungdomstandpleje efter tandplejeloven, herunder oplyse om de valgmuligheder der foreligger, herunder om de særlige valgmuligheder der gælder for de 16 og 17-årige.

Det følger endvidere af § 28 i landsoverenskomsten om almen lægegering mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation, at enhver nytilkommet sygesikringssikret hos kommunen bl.a. skal have oplyst, at det er muligt at vælge en læge, der har åbent for tilgang.

I forhold til sygehusvæsenet fastlægger sygehuslovgivningen en pligt for amterne til at informere patienter, herunder patienter med livstruende sygdomme om ventetider mv. med henblik på at give dem et grundlag for at benytte det frie og det udvidede frie sygehusvalg.

I tilfælde, hvor en patient er henvist til ikke akut behandling på et sygehus, hvor ventetiden til behandlingen væsentligt overstiger ventetiden til samme behandling på et andet sygehus, påhviler det førstnævnte sygehus snarest muligt at oplyse patienten om retten til selv at vælge sygehus, og at tilbyde henvisning til et sygehus med kortere ventetid. Endvidere skal hvert amt tilbyde patienter, der er henvist til behandling på et offentligt sygehus, oplysning om antal behandlinger og om ventetiden på behandling ved sine egne og andre amtskommuners sygehuse samt ved de private specialsygehuse, som er omfattet af det frie sygehusvalg. Disse oplysninger kan også ses på www.ventefinfo.dk.

Hvis ventetiden til behandling overstiger 2 måneder, påhviler det sygehuset snarest muligt efter modtagelsen af henvisningen at oplyse patienten om retten til at vælge behandling på et privat aftalesygehus, og oplyse om ventetider til behandling på disse aftalesygehuse, samt at tilbyde henvisning dertil. Ved sygehuset, at ventetiden på behandling vil overstige 2 måneder, allerede ved modtagelsen af henvisningen, skal sygehuset inden 8 hverdage meddele patienten disse oplysninger. Oplysninger om private aftalesygehuse og deres ventetider kan også ses på www.ventefinfo.dk og [www. sygehusvalg.dk](http://www.sygehusvalg.dk).

Generelt kan det således konstateres, at der allerede foregår et stort arbejde med at forbedre informationsniveauet på de enkelte sektorområder. Imidlertid er der ikke på alle områder med frit valg fastsat specifikke krav om informationen til borgerne. Med lovforslaget forpligtes kommunalbestyrelsen og amtsrådet til at informere borgerne om frit valg, selvom der ikke i sektorlovgivningen er fastsat specifikke regler om information. Herudover vil loven indebære en forpligtelse til at informere om frit valg på områder, der ikke er lovreguleret, men hvor man lokalt har besluttet at udvide det frie valg.

En optimal udnyttelse af frit valg forudsætter, at borgerne på et kvalificeret grundlag kan sammenligne forskellige leverandører. Derfor er det vigtigt at sikre, at borgerne på en let tilgængelig måde kan få information om, hvilke valgmuligheder der findes, og hvad de enkelte tilbud indeholder.

Lovforslaget vil styrke den nødvendige informationsindsats over for borgeren.